

Näringslivsstrategiskt program för Härryda kommun 2019 - 2035

Fastställt av kommunfullmäktige den 17 oktober 2019, § 137

Strategi

beskriver vägval för att nå önskvärd
utveckling och uppsatta mål.

Innehåll

1. Inledning	3
1.1. Bakgrund och syfte.....	3
1.2. Programmets roll och koppling till kommunens styrmodell..	3
1.3. Genomförande och uppföljning av programmet	4
2. Utgångspunkter	5
2.1. Globala trender	5
2.2. Regionalt perspektiv.....	5
2.3. Lokala förutsättningar	6
2.3.1. Härryda kommuns styrkor	6
2.3.2. Härryda kommuns utmaningar	7
3. Målbild och mål för regionens näringslivsutveckling	7
3.1. Målbild 2035	7
3.2. Övergripande mål – minst 120 000 nya jobb till 2035.....	8
3.3. Tre underliggande mål	8
4. Sex strategier för att stärka näringslivets förutsättningar i Härryda kommun	9
4.1. Strategi 1: Kompetensförsörjning	9
4.2. Strategi 2: Attraktionskraft.....	9
4.3. Strategi 3: Infrastruktur och tillgänglighet	10
4.4. Strategi 4: Markberedskap och fysisk planering	11
4.5. Strategi 5: Företagsklimat	11
4.6. Strategi 6: Innovationskraft.....	12

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både kommunens och regionens utveckling. Företagen skapar arbetstillfällena och tillväxt, kommunen och regionen sammantaget skapar flera av de förutsättningar som näringslivet behöver för att utvecklas och växa.

Härryda kommun har som mål att varaktigt vara Sveriges bästa näringslivskommun och tillsammans med Göteborgsregionen (GR) och Business Region Göteborg (BRG) verkar vi för att skapa en attraktiv näringslivsregion.

Göteborgs Stad och BRG har tagit fram ett näringslivsstrategiskt program för perioden 2018-2035. Programmets målbild uttrycker viljeinriktningen för vad som ska uppnås genom det samlade arbetet med näringslivsutveckling till år 2035. Programmet har utarbetats i nära dialog med såväl näringslivet som övriga kommuner inom GR.

Förbundsstyrelsen i GR har ställt sig bakom programmet och uppmuntrar medlemskommunerna att relatera till de övergripande målen i programmet för att stödja den regionala utvecklingen.

Det är Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program som ligger till grund för det program som nu utarbetats för Härryda kommun. Programmet beskriver hur kommunen ska arbeta med strategiska näringslivsfrågor på ett konkret, långsiktigt och målinriktat sätt. Syftet med programmet är både att tydliggöra och stärka Härryda kommuns bidrag i regionens samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande och att utveckla näringslivsarbetet i kommunen för att nå de lokala målen.

Härryda kommun antar och tillämpar målbild, mål och strategier så som de är formulerade i Göteborgs Stads program, medan insatserna är lokala för Härryda kommun.

1.2. Programmets roll och koppling till kommunens styrmodell

Det näringslivsstrategiska programmet är ett övergripande styrdokument och gäller för kommunen som helhet. Programmet har en tidshorisont till 2035 för att skapa ett långsiktigt perspektiv. Programmet gäller från dess fastställande till 2035 och kommer att tas upp för revision vart fjärde år.

Härryda kommuns program är relaterat till och tar utgångspunkt i den inriktning som uttrycks i den politiska majoritetens strategiska plan för mandatperioden 2019 – 2022. Dessutom finns flera andra styrande dokument som har kopplingar till programmet. När ytterligare nya planer

och styrdokument utarbetas ska de stämmas av mot inriktningen i det näringslivsstrategiska programmet för att skapa samstämmighet och underlätta styrningen.

1.3. Genomförande och uppföljning av programmet

Ansvar för genomförande och förverkligande av det näringslivsstrategiska programmet är gemensamt för förvaltningen som helhet. Intentioner och inriktning ska genomsyra alla verksamheter. Ytterst ansvarar kommundirektör tillsammans med övrig förvaltningsledning för att programmet genomförs.

Kommunens näringslivsenhet har ett övergripande uppdrag att samordna programmets genomförande. Det innebär att näringslivsenheten ska säkerställa att åtgärder och insatser genomförs, bland annat genom att koordinera och stödja arbetet. Näringslivsenheten ansvarar också för att programmet följs upp. En årlig rapportering ska göras till kommunstyrelsen i samband med verksamhetsberättelse/årsredovisning.

2. Utgångspunkter

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program tar utgångspunkt i globala trender och ett regionalt perspektiv. Dessa bedöms relevanta även för Härryda kommun, så som en integrerad del i regionen. Även det som beskrivs som Göteborgs styrkor och utmaningar är till viss del även relevanta för Härryda kommun. Till det läggs också mer lokala förutsättningar för Härryda kommun, både styrkor och dess utmaningar, dessa beskrivs nedan.

2.1. Globala trender

Göteborgsregionen är en av Europas mest snabbväxande storstadsregioner och befinner sig just nu i ett utvecklingsprång, som drivs av stora investeringar i forskning och utveckling.

I Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program beskrivs några globala megatrender som påverkar näringslivet, staden och hela Göteborgsregionen. Dessa är:

- Näringslivet är en del av lösningen på samhällsutmaningarna
- Hållbarhet blir en hygienfaktor för näringslivet
- Digitaliseringen medför ett paradigmskifte
- Framtidens jobb är inte definierade än
- Tillväxten drivs av storstadsregioner

Trenderna finns mer utförligt beskrivna i Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program, sid 8.

2.2. Regionalt perspektiv

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har ett regionalt perspektiv där Göteborg är motor i Göteborgsregionens och hela Västsveriges utveckling. Det regionala perspektivet utgår från Göteborgsregionens (GRs) strategi ”Hållbar tillväxt”.¹

GRs 13 medlemskommuner verkar för att Göteborgsregionen ska vara en stark och tydlig tillväxtregion i Europa – en region som är attraktiv att leva och verka i samt besöka. En bärande del av denna utveckling, är att stärka regionens kärna Göteborg. Kärnan utgörs av den centrala del av Göteborg som är lätt att nå från hela Göteborgsregionen.

Kärnans utveckling är av central betydelse för hela Göteborgsregionens utveckling. Det är en gemensam uppgift att verka för att skapa en attraktiv och lättillgänglig regional kärna, som utgörs av de centrala delarna av

¹ GR Hållbar tillväxt. Mål och strategier med fokus på regional struktur. Antagen av förbundsfullmäktige juni 2013.

Göteborg. Här finns regionens bästa tillgänglighet till kommersiell service, kultur, nöjen och offentlighet, men också regionens största koncentration av arbetsplatser och en stor potential att skapa ett starkt nav för hela regionens och Västsveriges utveckling.

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har fokus på det gemensamma ansvaret att utveckla Göteborgsregionen, då det omfattar strategiska insatser för att stärka Göteborgs attraktionskraft och tillgänglighet. Målen i det näringslivsstrategiska programmet är formulerade i samklang med GRs strategiska mål för 2030, som säger att:

- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska år 2030 omfatta 1,75 miljoner invånare.
- Göteborgsregionens kärna ska stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen till 2030.
- Utöver kärnan ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter till samma tidpunkt stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen.

Genom samstämmiga mål och strategier för ökad attraktionskraft och tillgänglighet för regionens kärna Göteborg, harmonierar det näringslivsstrategiska programmet för Göteborgs Stad med den av GR överenskomna stukturbilden och strategin för hållbar tillväxt i GR.

2.3. Lokala förutsättningar

Kommunfullmäktige i Härryda kommun har antagit en strategisk plan för mandatperioden som uttrycker följande grundläggande faktorer kring kommunens lokala förutsättningar: ”Med vårt strategiska läge i en storstadsregion och med Västsveriges flygplats Göteborg Landvetter Airport, krävs att vi är med och bidrar till en hållbar tillväxtregion. Våra medborgare och näringslivet ser inte och ska inte behöva se administrativa gränser. För att bidra till en hållbar tillväxtregion vill vi i Härryda ta täten i arbetet med att vara ett föredöme när det gäller skolresultat, näringslivsklimat, samhällsbygge, Agenda 2030 och aktivt bidra till arbetet med Klimat 2030 (Västra Götaland ställer om).”

Nedan sammanfattas Härryda kommuns styrkor och utmaningar.

2.3.1. Härryda kommuns styrkor

- Kommunens geografiska läge med flygplatsen och järnväg till hamnen.
- Utvecklingspotentialen vid flygplatsen, bland annat via planeringen för Airport city.
- Kommunal service med genomgående god kvalitet och bra resultat i brukarundersökningar med mera.
- Ambitionen och målet att skapa Sveriges bästa grundskola.
- Tillgång till mark och etablerade företagsparker.

2.3.2. Härryda kommuns utmaningar

- Bristen på bostäder
- Vattenförsörjning
- Att tillgodose näringslivets transportbehov genom välfungerande infrastruktur, bland annat till följd av att utbyggnaden av järnvägen dröjer.
- Att tillgodose de ökande behoven av snabb och kostnadseffektiv kollektivtrafik.
- Utmaningar inom hållbarhet.

3. Målbild och mål för regionens näringslivsutveckling

3.1. Målbild 2035

I Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har en målbild formulerats. Målbilden är utarbetad i dialog med näringsliv, akademi, förvaltningar samt kommunerna i Göteborgsregionen och uttrycker viljeinriktningen för vad som ska uppnås genom det samlade arbetet med näringslivsutveckling till år 2035. Målbilden är formulerad för Göteborgs Stad men kan likväl ses som att den omfattar Göteborgsregionen som helhet, inte minst utifrån att den utarbetats i bred dialog med aktörer från hela regionen.

Göteborg är en internationell förebild för förmågan att samarbeta – i en miljö där människor utvecklas och trivs. Näringslivet har fullt stöd från staden och kan känna stolthet över att verka i en av världens mest nytänkande storstadsregioner.

I målbilden uttrycks att Göteborg ska vara en internationell förebild för sin samverkansförmåga. Syftet med denna utvecklade samverkan är att skapa ett näringslivsklimat som präglas av nytänkande, där nya lösningar snabbt fångas upp och där människor kan utvecklas och trivas.

Målbilden uttrycker också att näringslivet ska ha fullt stöd. Detta stöd kan bland annat manifesteras i det lilla, genom en effektiv handläggning av ärenden, positiva attityder och ett gott bemötande från både tjänstepersoner och politiker. Stödet kan också uttryckas i de övergripande processerna, som till exempel genom en samhällsplanering som skapar möjligheter för företag att växa, skolor som utvecklar bra kompetens, samt stort utbud av bostäder av olika slag.

3.2. Övergripande mål – minst 120 000 nya jobb till 2035

Det övergripande målet för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program är att skapa förutsättningar för **minst 120 000 nya jobb till 2035**.

Med nya jobb avses minst 120 000 fler sysselsatta från 2016 till 2035 inom hela Göteborgsregionen. Det innebär en ambitionshöjning jämfört med den bedömda ökningen, 100 000 nya jobb, som förväntas med nuvarande befolkningsutveckling och sysselsättningsgrad.

En beräkning har gjorts av hur många nya jobb det innebär för respektive kommun inom regionen, beräkningen som är främst matematiskt baserad, utgår från nuvarande befolkningens mängd och beaktar inte planerade expansioner. För Härrydas del innebär beräkningen att den lokala målbilden skulle vara att 3 700 nya jobb ska tillkomma i kommunen fram till 2035.

3.3. Tre underliggande mål

För att uppnå den långsiktiga målbilden och det övergripande målet, har tre underliggande mål formulerats i Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program. Målen tar fasta på de strategiska områden som programmet omfattar.

- **Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft**

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Det första målet har fokus på människan och att tillvarata varje människas inneboende drivkraft och talang. För att lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom kompetensförsörjning och attraktionskraft.

- **Mål 2: Samhällsplanering**

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Det andra målet har fokus att skapa en hållbar tillväxt ur samtliga dimensioner – den ekonomiska, den ekologiska och den sociala. För att lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom hela det regionala samhällsplaneringsområdet, inklusive infrastruktur, tillgänglighet, markberedskap och fysisk planering.

- **Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft**

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Det tredje målet har fokus på näringslivsklimatet och att skapa gynnsamma förutsättningar för nya företag att etableras, befintliga företag att växa och innovationer att utvecklas. För att lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom företagsklimat och innovationskraft.

4. Sex strategier för att stärka näringslivets förutsättningar i Härryda kommun

Utifrån de utmaningar som Härryda kommun, Göteborgs Stad och Göteborgsregionen står inför, samt de prioriteringar som framkommit i dialogen med näringsliv och akademi i regionen, har sex strategiska områden identifierats. För att lyckas uppnå målbild och mål, måste ett strategiskt arbete drivas inom samtliga dessa områden. Härryda kommun ska bidra aktivt med insatser inom samtliga sex strategier med särskilt fokus på att varaktigt vara Sveriges bästa näringslivskommun.

4.1. Strategi 1: Kompetensförsörjning

- Härryda kommun tillvaratar och attraherar kompetens.

Tillgång till arbetskraft med relevant kompetens är en av de viktigaste förutsättningarna för att näringslivet i Härryda kommun ska vara konkurrenskraftigt och fortsätta utvecklas. För att säkra morgondagens kompetensförsörjning ska Härryda kommun arbeta aktivt med att identifiera och tillvarata den kompetens som redan finns här, samt attrahera ny kompetens.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.
- Verka för bättre matchning av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.
- Utveckla relevanta utbildningar som arbetslivet efterfrågar på alla nivåer.
- Kontinuerligt utveckla arbetet med praktikplatser.

4.2. Strategi 2: Attraktionskraft

- Härryda kommun är en attraktiv plats att verka och bo i, samt besöka.

Tillväxten har en regional logik och det är regioner snarare än kommuner som konkurrerar om kompetens och kapital. Som navet i Göteborgsregionen är därför Göteborgs attraktionskraft avgörande, vilket också är av betydelse för Härryda kommun. Attraktionskraften i regionen som helhet stärker Härrydans attraktionskraft, och tvärt om, tillsammans gynnar vi varandra.

I den av kommunfullmäktige antagna strategiska planen för mandatperioden uttrycks följande: "Göteborgsregionen utvecklas snabbt och fokus i det

regionala samarbetet ligger på företagsklimat, tillväxtfrågor och kompetensförsörjning. Samarbete och samverkan genom företagareföreningar, näringslivsråd och enskilda företag skapar förutsättningar för att nå våra gemensamma mål. Härryda kommun ska aktivt verka för att fler privata utförare ska leverera tjänster på den offentliga arenan.”

Kommunens kommande vision kommer att tydliggöra den långsiktiga utvecklingen och beskriva hur kommunen ska vara attraktiv på lång sikt.

Härryda kommun ska vara en plats som är attraktiv att verka och bo i, samt besöka. För att vara det behöver Härryda kommun leverera en god samhällsservice och även arbeta aktivt med andra utvecklingsinsatser.

Det gör Härryda kommun genom:

- Att aktivt marknadsföra kommunen genom att berätta om kommunens styrkor och utvecklingspotentialen här.
- Utveckla attraktiva boendemiljöer som är moderna, innovativa, internationella och mänskliga med god tillgång till handel, upplevelse och service.
- Flera olika utförare inom välfärdsområdet genom konkurrensutsättning och tillämpning av LOV (lagen om valfrihetssystem).
- Attraktiva friluftsområden och rikt utbud av fritidsaktiviteter och föreningsliv.
- Brett kulturutbud med flera kulturhus, bibliotek, offentlig konst och besöksmålet Råda säteri.

4.3. Strategi 3: Infrastruktur och tillgänglighet

- Härryda har en fungerande infrastruktur och god tillgänglighet.

Med det geografiska läget mellan Göteborg och Borås, med flygplats och närhet till hamnen, har Härryda kommun en stark position som internationell logistiknod.

Härryda kommun gränsar till Göteborg och fem andra kommuner i arbetsmarknadsregionen och har därmed en möjlighet att stärka länken mot Borås.

För att stärka positionen ytterligare, ska kommunen fortsätta utveckla en fungerande infrastruktur med god tillgänglighet för både människor och gods.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Verka för effektiva, hållbara resor med alla trafikslag.

- Stödja det regionala arbetet med att utveckla Landvetter flygplats som centralt nav.
- Stödja omställningen till smarta samhällen genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter.
- Arbeta för järnvägsförbindelse från Göteborg till Borås via Landvetter Södra och Landvetter flygplats.
- Skapa tillgänglighet till våra företagsparker.

4.4. Strategi 4: Markberedskap och fysisk planering

- Härryda kommun erbjuder verksamhetsmark i rätt lägen.

Göteborgsregionen befinner sig i ett utvecklingssprång där miljardbelopp kommer att investeras de närmaste tjugo åren. För att underlätta näringslivets etablering och expansion, behöver Härryda kommun, tillsammans med Göteborgsregionen, planera för tillväxt, genom att skapa förutsättningar för fastighetsmarknadens aktörer att kunna utveckla lokaler för näringslivets behov, samt att i kommunens planering erbjuda verksamhetsmark i lägen som stärker utvecklingen av en hållbar region.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Bedriva en mark- och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings- och expansionsbehov.
- Stärka och utveckla strategiska lägen som möter näringslivets behov av tillväxt.
- Utarbeta ändamålsenliga detaljplaner som fungerar för ett föränderligt näringsliv, möjliggör snabbare etableringar och skapar förutsättningar för att arbeta nytänkande med stadens rum.
- Aktivt låta näringslivet bidra i samhällsutvecklingen genom exploatörsdriva detaljplaneprocesser.

4.5. Strategi 5: Företagsklimat

- Härryda kommun har Sveriges bästa företagsklimat - här är det enkelt att driva företag.

Ett positivt företagsklimat är en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta välja Härryda som bas för etablering och expansion.

I den av kommunfullmäktige antagna strategiska planen för mandatperioden uttrycks följande: ”Härryda kommun ska vara Sveriges bästa näringslivskommun och vara ledande i arbetet med att hitta arbetsmetoder för att vara en attraktiv kommun att etablera sig i. Härryda kommun är en

mycket bra näringslivskommun som siktar högre, som vill utmana och gå före.”

I Härryda kommun ska det vara enkelt att driva företag, det är ledstjärnan för alla våra kontakter med företagen. Varje möte ska präglas av ett positivt bemötande, vi ska alltid ha kunden i fokus och vi ska ha god kunskap om kommunens erbjudande till företagen. Vid inköp och upphandling är det viktigt att små och medelstora företag ges rimliga möjligheter att delta.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Arbeta aktivt med attityder till och förståelse för företag och företagande hos politiker och tjänstemän.
- Arbeta systematiskt med att förenkla kommunens processer ur ett näringslivsperspektiv.
- Tillse att kommunens beslut i relevanta frågor innehåller en analys om hur det påverkar näringslivet.
- Arbeta i samverkan med externa aktörer för att stödja nyföretagande samt utveckling av små och medelstora företag.
- Öka andelen intraprenader och införa utmaningsrätt.

4.6. Strategi 6: Innovationskraft

- Härryda kommun stärker näringslivets förutsättningar för innovation.

Göteborgsregionen är navet i Sveriges viktigaste industriregion och basen för flera globala kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Det skapar unika förutsättningar för staden att vara testarena för utveckling av ny teknik, nya processer och affärsmodeller som kan lösa framtidens samhällsutmaningar. Härryda kommun ska stödja denna utveckling genom att stärka näringslivets förutsättningar för innovation och vara öppen för innovationer i sina verksamheter.

Det gör Härryda kommun genom att:

- Arbeta för ökad digitalisering och ny teknik.
- Positionera Landvetter Södra som internationellt ledande test- och innovationsarena för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.
- Initiera, utveckla och delta i klusterinitiativ och strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas.
- Arbeta för ny mobilitet och ett hållbart resande för alla transportslag, inklusive flyget.